

Coperta de I. Opreșan

Coperta I și clapa I: Portrete ale generalului de armată Erich von Falkenhayn.

Coperta IV: Țărancă din Drăguș, ținutul Făgărașului, la cimitir lângă o cruce arhaică. Gest de prosternare în cinstea celui dispărut.

Clapa IV: Harta schematică a României Mari într-o compoziție aparținând Muzeului Unirii din Alba Iulia, apud *Istoria românilor*, ediția academică, vol. VII, tom II, București, 2003. Adaptare pentru aniversarea împlinirii a o sută de ani de la Marea Unire.

ERICH von FALKENHAYN

Campania Armatei a 9-a împotriva românilor și rușilor 1916/17

în românește de
Maorii AL. BUDIȘ și C. FRANC

Ediție îngrijită și prefațată de
I. OPREȘAN

Recerea să se continue operațiunile la 27 decembrie, urmând ca în curând să i se cedeze unități puternice pentru alte teatre de operațiuni.

La 28 decembrie am dat ordin pentru trecerea la defensivă și ocuparea pozițiilor de rezistență permanentă. Tot posibilul s-a făcut pentru a se da trupelor la vreme materialul de construcție și combustibilul necesar. Dar eforturile n-au putut împiedica efectele crivăfului ivit deodată la Armata [a] 9-a, într-o după amiază, la începutul lunii ianuarie, după o vreme surprinzător de caldă. Am suferit din această cauză pierderi mari; numai într-o săptămână am avut (ca urmare a înghețului) degerături totale și parțiale, care se ridicau ca număr la mai mult de ¼ față de celelalte pierderi, pe care le provocase înainte inamicul în morți, răniți sau dispăruți, pe tot timpul acestei campanii, timp de patru luni.

Astfel s-a încheiat această perioadă strălucită, din nefericire, cu o notă disonantă. Ar fi, deci, admisibil ca din această cauză să se fi lăsat o umbră neplăcută pe starea de spirit a Armatei [a] 9-a. Nu a fost însă cazul.

Aceasta se datorește fie convingerii că nici o greșeală nu s-a făcut în aprecierea situațiilor de război, și nici o omisiune în îngrijirea ce se datora trupei, fie că veselia mare, ce există în inima ostașilor Armatei, s-a dovedit a fi mai puternică, după extraordinarul randament ce au înfăptuit, decât impresiunile doborâtoare ale momentului.

În tot cazul, moralul trupei a rămas nealterat. Lui se datoresc mărețele fapte de arme descrise până acum. Numai spiritul rămas viu și neschimbat a dus trupele, care au început campania la Petroșani, prin victoriile de la Sibiu, Brașov, peste munți și câmpiile mlăștinoase ale Munteniei până la Siret, în toamna târzie și începutul iernii 1916–1917.

Cuprins

<i>Prefață: Un document istoric fundamental (I. Opreșan)</i>	5
<i>Erich von Falkenhayn – Date biografice esențiale</i>	15
Cuvântul traducătorilor	17
Cuvântul autorului	18

PARTEA I-a

Marșul victorios prin Transilvania

Evenimente antemergătoare	23
Întocmirea planului de operațiuni în vederea bătăliei de la Sibiu	55
Pregătirea bătăliei.....	66
Bătălia de la Sibiu	73
Bătălia a fost câștigată	87
Operațiunile împotriva Armatei [a] 2-a Române	90
Bătălia de la Geisterwald	108
Bătălia de la Brașov	114
Urmărirea și încercările de a continua trecerea peste munți ...	128

PARTEA a II-a

Luptele și victoriile în România

Încercările de a cuceri trecerile peste munți prin surprindere.	137
Eșuarea încercărilor de a trece munții prin surprindere; hotărârea de a forța trecerea lor	171
Trecerea munților	177
Bătălia de la Tg.-Jiu	185
Trecerea Oltului	195
Bătălia de pe Argeș	215

...Asacrona pravila...
...aprig de doi ani, decit de eroi a citor crotina in vitorul popo...
...Campania...
...nib...
...pare chiar in...
...a...
...anul 1911 pe frontul de Est și în 1914 în...
...dom...
...avea circa 250.000 sub comandamentul...
...km. 450 de arm...
...1920.

...a cucerit din teritoriul inamic o porțiune cu mult mai mare decât Belgia, inclusiv capitala țării: București.

Se vede, deci, că această campanie poate fi privită și apreciată din punct de vedere cantitativ și [a] spațiul [ui].

Dar nu numai atât.

Ea se întemeiază pe măreția probelor de capacitate depuse de trupe, care și-au păstrat calitățile pe tot timpul unei perioade surprinzător de lungă și sub influența celor mai variate împrejurări exterioare.

Armata a trebuit să lupte -- din prima până în ultima zi a campaniei -- împotriva unei superiorități numerice. În șapte bătălii mari și în alte nenumărate lupte a fost nevoită să-și ucezească obiectivele. După ce-a distris grosul armatei române corabatane, a fost întâmpinată de forțe proaspete rusești, acești după un război de mișcare de trei luni fără întrerupere, în care efectivele înfometate erau considerabil reduse. Ea, însă, nu a putut fi prin nimic oprită, întrucât au influențat-o avansurile de zăpadă și ghiocel din Alpii transilvăniți ca și teronul deslăndit, pe timp de iarnă, al bătrânilor.

EVENIMENTE ATEMERGĂTOARE

PARTEA I-a

MARȘUL VICTORIOS PRIN TRANSILVANIA

Atitudinea României față de Puterile Centrale a fost netălmăcită încă din prima zi a războiului mondial, ea a devenit chiar aspră după izbucnirea acestora. La orice eșec în luptă, în fața ostilității, chiar pedeghizată, pentru a deveni apoi din nou aproape unicală, de îndată ce se obțineau succese împotriva Rusiei.

Asta Conducerea Supremă germană cât și cele austriacă nu vețolau de intențiile conducătorilor politici români, care voiau, a, prin aceleași procedee, să cucerescă aceiași țări belice ca în timpul războiului balcanic. Fără a ține seama de considerarea obligațiilor morale contractate, ei voiau ca în această luptă gigantică să treacă de partea aceluia și în momentul în care sfârșitul războiului nu mai comporta nici un risc. Din această cauză amânau mereu luarea unei hotărâri și evitau cu teamă să se fixeze într-un mod oarecare, de partea cui.

Această atitudine de așteptare le-a fost ușurată de o greață ireparabilă, totuși evitabilă, a politici germane, care nu a...

NOTĂ:

- 1) Toponimia e românească (a se vedea harta 1:400.000 Ed. 1927, întocmită de Col. Tănăsescu V.).
- 2) Datele corespund calendarului Iulian (stilul vechi), oficial la noi înainte de război.
- 3) Sublinierile în text nu aparțin autorului.

EVENIMENTE ANTEMERGĂTOARE¹

Atitudinea României față de Puterile Centrale a fost nelămurită încă din prima zi a războiului mondial; ea a devenit chiar suspectă după moartea bătrânului rege, Carol I. La orice eșec suferit de Austro-Ungaria, situația se înrăutățea până la ostilitate, chiar nedeghizată, pentru a deveni apoi din nou aproape amicală, de îndată ce se obțineau succese împotriva Rusiei.

Atât Conducerea Supremă germană cât și cea austriacă nu se îndoiau de intențiile conducătorilor politicii române, care voiau, ca, prin aceleași procedee, să cucerească aceiași lauri ieftini ca în ultimul război balcanic. Fără a ține seamă de considerațiunea obligațiunilor morale contractate, ei voiau ca în această luptă gigantică să treacă de partea aceluia și în momentul în care câștigarea războiului nu mai comporta nici un risc. Din această cauză amânau mereu luarea unei hotărâri și evitau cu teamă să se fixeze într-un mod oarecare, de partea cuiva.

Această atitudine de așteptare le-a fost ușurată de o greșeală ireparabilă, totuși evitabilă, a politicii germane, care nu a înțeles să impună în timp de pace, ca tratatul de alianță încheiat cu România să fie supus ratificării parlamentului român, pentru a câștiga astfel și valabilitatea formală. Politica germană a întâmpinat în România greutăți mari din partea partidului

1. Pentru acel cititor, care a citit cartea mea *Die oberste Heeresleitung 1914–1916*, aceste evenimente antemergătoare nu conțin nimic nou. Cu toate acestea am găsit nimerit, ca cele expuse acolo să le mai repet încă o dată, din cauză că în unele scrieri mai noi s-a încercat să se mistifice situația de fapt.

Res foarte activ al franco și rusofililor declarați. Ei cereau în mod impetuos, trecerea imediată de partea Antantei, fiind sprijiniți în atitudinea lor și de diplomații abili ai acesteia, înzestrați cu mijloace nelimitate.

Atitudinea României a creat consecințe importante pentru conducerea războiului, în special d[in]¹ partea Germaniei. Legătura cu Bulgaria și Turcia a fost stânjenită în mod simțitor; uneori chiar întreruptă. Procurarea din România a alimentelor și a materialelor prime de război, deși nu a fost complet stânjenită, totuși era atât de mult îngrădită, încât nu mai corespundea nici pe departe nevoilor. În această situațiune m-a urmărit deseori întrebarea, dacă în calitate de șef al Direcției Supreme de Operațiuni, nu ar fi fost mai nimerit să forțez România, pe calea armelor, să-și îndeplinească obligațiunile morale, printr-o atitudine mai corespunzătoare. Întrebarea a fost adeseori examinată; răspunsul a trebuit să fie întotdeauna negativ.

Atât timp cât presiunea rușilor se exercita cu violență asupra Austro-Ungariei, în Galiția (la începutul verii 1915), o operațiune prin sau împotriva României era tot atât de puțin executabilă, ca și o lovitură puternică îndreptată împotriva Serbiei, deși în ambele cazuri s-ar fi deschis calea spre Orient, pe un drum destul de scurt.

Această situație a fost și motivul principal, care m-a determinat să hotărâsc în primăvara anului 1915, strămutarea centrului de greutate al conducerii războiului, provizoriu, pe frontul de Est și să fixeze ruptura frontului la Gorlice-Tarnow. Schimbarea bruscă și favorabilă a situației generale, pe acest front, realizată prin manevra de ruptură frontală, executată acolo, o presupun cunoscută, așa că nu mă opresc asupra ei.

Către sfârșitul verii, același an, Puterile Centrale au fost eliberate de amenințarea rusă pentru oarecare timp. Încercarea de a scoate Rusia din cauză prin continuarea operațiunilor

1. În text: „de” (n.ed.).

decisive la Est, n-a intrat în discuție. Succesul unei asemenea acțiuni ar fi fost prea nesigur. Aceasta din cauză că o asemenea acțiune era în contradicție cu principiile războiului, de care eram pătruns, dat fiind enorma disproporție numerică de forțe între noi și ruși¹.

Într-adevăr, pe de o parte, forța ofensivă a majorității trupelor era epuizată în luptele avute, iar pe de alta se impunea nevoia indiscutabilă de a azvârli de pe acel front forțe puternice germane pe frontul de Vest, unde amenințau atacuri serioase anglo-franceze.

Înainte de orice, situația Turciei impunea imperios o legătură directă și sigură cu ea. Pentru aceasta, nu se puteau lua trupe decât de pe frontul rus.

Trebuia să ne hotărîm numai, dacă această legătură se va face prin România sau prin Serbia. Între timp s-a deschis o nouă perspectivă favorabilă, ocazionată de trecerea iminentă a Bulgariei de partea Puterilor Centrale, ca un prim efect al marii rupturi frontale de la Gorlice-Tarnow.

Ea atârână în balanță, în favoarea operațiunilor contra Serbiei.

De fapt, viitorul nostru aliat nu ar fi avut nimic de obiectat împotriva unei acțiuni îndreptate contra României. Dimpotrivă, ar fi fost gata să acționeze și el imediat contra amicului trădător din războiul balcanic, cu ura neîmpăcată, ce o nutrea fiecare inimă bulgară. Între timp, dorința mai arzătoare a Bulgariei și-a ales cel mai scurt drum, pentru a recuceri, cât mai curând posibil, teritoriul vechi bulgăresc, răpit pe timpuri de sârbi;

1. Se face aici aluzie la discuțiunile avute cu „oamenii de la Est” Hindenburg, Ludendorff, Hoffman, care cereau forțele necesare unei lovituri în flancul drept al armatelor ruse, descoperit la Nord de Niemen, prin Kowno-Vilna. Rezultatul unei asemenea manevre ar fi fost o înfrângere decisivă a rușilor. (Nota trad.; a se vedea gl. Hoffman: *La guerre des occasions manquées*, Ed. Payot, pag. 115 și următoarele).

de altminteri, Serbia era un obiectiv mai accesibil insuficienței pregătiri de război a Bulgariei. Calea se impunea, deci, prin Serbia. Motive strategice interveneau încă pentru aceasta. Bulgaria n-ar fi fost în stare să acționeze împotriva României, atâta timp cât flancurile sale înspre Serbia și Grecia n-ar fi fost asigurate; Austro-Ungaria avea nevoie de liniște cât mai urgentă în această parte de Sud a monarhiei unde, după intrarea Italiei în război, pericolul slav mocnea înfundat, ca focul sub cenușă.

În această ordine de idei nu trebuie omis, că prăbușirea forțelor ruse, la Gorlice-Tarnow, a provocat o schimbare radicală în atitudinea României. Granițele ei se deschideau, aproape zilnic, tot mai mult. Îngenunchierea repede a Serbiei a accelerat acest proces. S-a ajuns la tratative în stil mare, privind livrarea de enorme cantități de grâne, care puteau să aline atât în Germania, cât și mai ales în Turcia europeană, lipsa de alimente și furaje, ce se accentua din ce în ce.

Cu toate acestea n-am renunțat la ideea mea de a clarifica și chestiunea României. Corpurile de armată germane, care deveneau disponibile în Serbia – întrucât nu erau reclamate de nevoi imediate pe frontul de Vest – le-am concentrat în Ungaria de Sud, unde stăteau gata pentru a fi utilizate împotriva României. În prezența Țarului Bulgariei, s-a încheiat la M. C. G. german din Pless, începutul anului 1916, o convenție cu Generalul Jekoff, care prevedea pe curând o ofensivă comună, împotriva României, în cazul când un ultimatum, cu termen scurt, nu va înlătura orice echivoc, asupra atitudinii viitoare a acestei țări. Dacă și cât ar fi fost posibil bulgarilor să îndeplinească obligațiunile contractate în acea Convenție, rămâne desigur un mare semn de întrebare. Situația forțelor lor principale, aflate în Macedonia, nu era satisfăcătoare. iar căile de comunicație într-acolo nu răspundeau deloc nevoilor unui război dus repede. Cu altă ocaziune se resimțise regretabil nesocotirea capacității trupelor și a serviciului de reaprovizionare; din acea cauză a

trebuit să se întrerupă urmărirea armatelor anglo-franceze, la granița sârbo-grecă. Și deși, în ceea ce o privește, Germania ar fi avut posibilitatea să răspundă obligațiunilor sale, din toate punctele de vedere, totuși impresiunea era, că rezultatul eforturilor n-ar fi fost cu totul satisfăcător.

Timpul a trecut și planul prevăzut în convenție nu s-a executat. România, probabil informată asupra lui, a încheiat convenția livrării cerealelor – menționată mai sus – cu Puterile Centrale. Dacă această convenție se executa întocmai, atunci se putea stăvili nu numai lipsa din Germania, ci și cea din Turcia europeană. Trimiterea unui ultimatum ar fi întârziat desigur transportul cerealelor, ceea ce în momentul acela era de nesuportat. Influențați și de părerea Cancelarului german, a trebuit să renunțăm la trimiterea lui. Într-adevăr, s-a întâmplat, ceea ce era de așteptat. România a îndeplinit convenția, deocamdată, în mod ireproșabil. Afaceri comerciale s-au luat și în alte privințe. Drept urmare s-a realizat, din nou, chiar o destindere politică, care ne îndreptăța să nutrim oarecare speranțe în viitor, cu privire la atitudinea României.

Toate aceste s-au sfârșit, cu înfrângerea detestabilă și de neprevăzut a Austro-Ungariei, în fața ofensivei lui Brussilow, din Galiția, în vara anului 1916.

Desigur, că România și-a îndeplinit mai departe litera convenției, dar într-o formă mai lăsaătoare, aproape ofensatoare. Ispitirile neîntârziate ale diplomației Antantei, reînnoite de elemente tot mai numeroase, au găsit ascultare în București. Chiar dacă Regele și guvernul se mai apărau, neîncumetându-se să facă pasul hotărâtor, totuși nu mai putea să rămână pentru nimeni un secret, că hotărârea se afla încontinuu pe muchie de cuțit și că trecerea la fapte depindea mai puțin de voința liberă a guvernanților României, decât de întâmplări neprevăzute, de procedeu abil – mai mult sau mai puțin – al politicienilor

Antantei, de succesul propagandei ei în a pregăti opinia publică română și așa mai departe.

Nu știm până în prezent dacă Brătianu, primul-ministru, a avut o imagine clară a situației. Multe fapte ne fac să deducem, că pe timpul când credea că ține mai strâns cârma în mână, ea îi scăpase de mult. În tot cazul, atitudinea sa de duplicitate nu mai era o cheazășie pentru Puterile Centrale. Trebuia, deci, să ne pregătim în vederea trecerii României de partea inamicului. Atât Conducerea Supremă Germană, cât și cea austriacă și-au dat seamă de această atitudine, după străpungerea de la Lutzk și au acționat în consecință. Din nefericire, situația generală încordată nu mai îngăduia să se ia măsurile cele mai eficace, potrivite cazului. Forțele necesare, prin care s-ar fi putut preveni atacul amenințator printr-un atac propriu, nu mai erau disponibile. Ele nu puteau fi luate nici din Galiția, nici din Carpați, nici de pe Isonzo sau de pe Somme; peste tot erau indispensabile.

Tot atât de puțin era posibil să se concentreze rezerve în Transilvania, în vederea eventualităților viitorului. Pe de o parte, ar fi lipsit, desigur, în punctele nevralgice ale fronturilor de luptă; pe de alta nu se vedea clar nici siguranța, că România va interveni de fapt în luptă și nici momentul intervenției.

Totuși în urma presiunii germane, Conducerea supremă austriacă:

– a expeditat înspre Ungaria de Sud și Transilvania resturile câtorva divizii de infanterie și cavalerie, decimate în Galiția și care, desigur, că nu corespundeau misiunii de „restabilire a situației“ pentru care fuseseră aduse;

– a creat un comandament unic pe frontul Transilvaniei.

La rândul ei, Conducerea Supremă Germană a îmbunătățit aceste măsuri, creând recent un mare număr de noi formațiuni, complet dotate, în vederea acțiunii pe noul teatru de operațiuni. În plus a luat măsuri, să se accelereze, prin ingineri germani, dotați cu toate mijloacele, construcțiile de linii ferate în Tran-

silvania, Ungaria de Sud-Est, precum și în Bulgaria de Nord, în ideea posibilității de a concentra forțe mai importante. S-a prevăzut formarea unei armate germano-bulgaro-turce, la granița Dobrogei, prin înțelegere între generalul Jekoff și Enver Pașa, concentrându-se progresiv trupe și materiale. Totdeodată s-a numit Generalul-Feldmareșal v. Mackensen, la comanda acestor forțe.

În fine, s-a încheiat o convenție la sfârșitul lunii iulie, la Pless, între Generalul Conrad v. Hötendorf, Colonelul Gantschew, reprezentantul Bulgariei și mine, stabilindu-se o acțiune comună, în cazul deschiderii ostilităților din partea României. Scurt timp după aceasta, s-a asociat acestei convențiuni și Enver Pașa în numele Conducerii supreme turce, cu ocazia unei întrevederi, ce am avut-o cu Generalul Conrad v. Hötendorf la Budapesta.

S-a apreciat drept fapt cert, că România va porni acțiunea, fără a ține seamă de necesitățile militare și corespunzător mentalității de cucerire a conducătorilor ei, va face deocamdată încercarea să pună stăpânire pe prețul victoriei dorit atât de fierbinte, adică pe Transilvania. Concentrarea forțelor principale române trebuia presupusă deci în acea direcțiune; apreciam că pentru acoperirea spatelui înspre Bulgaria, vor fi lăsate în Dobrogea și pe Dunăre forțe destul de slabe, de categoria a doua și a treia.

Am căzut repede de acord, asupra măsurilor de luat.

Imediat după declarația de război, Armata Mackensen – înzestrată cu un bogat armament, nefamiliarizat românilor (artilerie grea și aruncătoare de mine) trebuia să invadeze Dobrogea, să surprindă regiunile întărite ale românilor de la Turtucaia și Silistra și să pătrundă până la cea mai îngustă porțiune între Marea Neagră și Dunăre¹). Acolo urma să se scoată unități

1. Afirmarea contradictorie din cartea Ludendorff, *Meine Kriegserinnerungen*, nu corespunde cu realitatea. Înaintarea lui Mackensen peste Dunăre, înainte de a avea libertatea de acțiune în

puternice de pe front, să le expedieze spre Șiștov cu calea ferată – încă în curs de construcție de către germani – și să se treacă în acel loc Dunărea cu trupe germane, care ar fi înaintat asupra Bucureștilor. Formațiunile de poduri grele austro-ungare au fost deplasate în acest scop, încă de acum, în urma cererii Conducerii Supreme Germane, înspre brațul Dunării, la Sud de insula Belene lângă Șiștov, deoarece după viitoarea încordare a relațiilor ele n-ar mai fi putut fi transportate într-acolo. Desigur, că în acel port, ele au fost în continuă primejdie. Este aproape inexplicabil cum nu li s-a cauzat acolo nici o stricăciune.

În timp ce Armata Mackensen trebuia să execute operațiunile prevăzute în planul stabilit de noi și menționate mai sus, Austro-Ungaria urma să oprească înaintarea forțelor principale române peste Carpați și Alpii transilvani, [în] timpul necesar concentrării trupelor germane și austriece, destinate de Comandamentele supreme respective. Germanii au alocat în acest scop 5-6 divizii infanterie și 1-2 divizii cavalerie. Ele erau în orice moment disponibile, după oprirea ofensivei lui Brussilov și înfrângerea impetuoasă atacului de vară de pe Somme. De la început s-au prevăzut operațiuni principale împotriva românilor, pe ambele fronturi: de la Dunăre și dinspre Vest.

La 14 august 1916, România a declarat războiul, în mod surprinzător de timpuriu. Eu îmi închipuiam că intrarea în război – dacă urma să se producă chiar în acel an – trebuia să aibă loc după strângerea recoltei, adică înspre sfârșitul lunii septembrie. Nu este încă pe deplin clarificat, care au fost cauzele care au grăbit-o. Poate că a forțat-o Rusia, când a văzut că ofensiva ei din Galiția se împotmolește, ca să-și ușureze situația. Desigur că și Generalul Joffre, comandantul suprem francez a stăruit

Dobrogea, ar fi fost imposibilă. Probabil că Generalul Ludendorff a apreciat că cererile austro-ungare se confundau cu părerile mele asupra conducerii operațiunilor.

mult asupra ei, pentru a deplasa atențiunea lumii de la ofensiva de pe Somme, care eșuase.

Guvernanții români au judecat situația, după câte știm acum, pe baza atitudinii Germaniei față de Italia; ei credeau că, dacă forțele ce au intervenit acolo au rămas în defensivă și cele care vor interveni contra lor vor păstra aceeași atitudine. Ei au dovedit din nou prin aceasta, – ceea ce este extrem de curios – necunoașterea adevărată a situației; demonstrarea evidentă a acestei afirmațiuni stă în concentrarea forțelor, din care se vede că nu contau pe un atac serios posibil din partea inamicului la Sud.

Operațiunile au fost conduse de partea noastră exact după planul de campanie menționat mai sus și după pregătirile făcute cu multă vreme înainte. În istoria războaielor nu vom găsi multe campanii, în care desfășurarea de fapt a operațiunilor să se fi abătut atât de puțin de la planul inițial de campanie. O influență favorabilă au exercitat desigur doi oameni, care au participat atât la luarea măsurilor pregătitoare la M. C. G. german, cât și la executarea lor, în posturi diferite: eu am rugat, la 16 august 1916, să fiu desărcinat din postul de Șef al Statului Major al Armatei de Operațiuni; mi s-a dat Comanda Armatei [a] 9-a, care urma să se concentreze în Transilvania; Șeful secției operațiilor, care a lucrat sub ordinele mele, Generalul-Maior Tappen, a fost numit Șef de Stat Major al armatei Generalului-Feldmareșal v. Mackensen.

Această armată avea o acțiune destul de ușoară, ca o jucărie, din cauza concentrării armatei române, care se efectuase, într-adevăr, numai spre Transilvania; în Dobrogea ea nu se desfășurase în ordine și după program.

Încă la 24 august a căzut Turtucaia; câteva zile mai târziu și Silistra. Armata a ajuns repede, în înaintarea ei, în regiunea Nord de linia Mangalia-Lacul Oltina, unde a fost oprită, de abia pe la începutul lunii septembrie, de către trupele române și ruse aduse ca întărire.